

AKTUALIOSIOS INFORMACIJOS

Nr.202(676), III metai + Stade + 1947.IX.6. sestadienis

VYTAUTAS DIDYSIS NURODE MUSŲ TAUTAI GYVENTI

Vasario 16 dienos svente yra Lietuvos valstybės atkūrimo svente, o Rugsejo 8 dienos - tautos svente, suderinta su kunigaikščio Vytauto Didžiojo karūnacijos diena, pažymint didingą Lietuvos praeitį; ta diena yra Sv. Mergelės Marijos gimimo minėjimas: ir tas religinis faktas mūsų tautinei sventei duoda dar daugiau turinio. Sujunkim Rugsejo 8-ją su dabartinės Lietuvos sunkia bukle ir visų šalių tremtinių lietuvių bukle.

Karalius Mindaugas, kunigaikščiai Vytenis, Traidenis, Gediminas, Algirdas, Kęstutis yra Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės kūrėjai, stiprintojai ir gynėjai, o jų visų darbų apvainikuotojas ir galutinis sutvarkęs Lietuvą bei ją pasauly išgarsinęs yra Vytautas Didysis. Vytauto Lietuva jau galinga valstybė ir didelė imperija, sutramdžiusi vokiečius kryžiuočius ir atremusi azijaty ordas, puolusias Lietuvą ir norejusias Europą pavergti. Vytautas didelių reformų ir milžiniškų gerų darbų atliko Lietuvoje kartu su savo tauta dirbdamas. Jis ir spyrėsi prieš Lenkijos kisimasi į Lietuvos reikalus. Tuo būdu jis sukūrė savarankiškos lietuvių kultūros Lietuvą, kurios dvasia ilgainiui įsikūnyjo ir Vasario 16 dienos akte 1918 metais, paskelbiant vel atstatoma Nepriklausomą Lietuvos Valstybę ir 1920 metais išrenkant Steigiamąją Lietuvos Seimą, davusi Lietuvai pagrindinius demokratinius Lietuvos Konstitucijos ir kitus būtinuosius įstatymus, kuriais Lietuva įėjo kaip suverene ir visais atžvilgiais susitvarkiusi valstybė į pasaulio valstybių tarpą. 80 metų amžiaus senelis Vytautas Didysis, garsiausias tais laikais politikas, strategas ir visuomenininkas mire, palikdamas sutvarkytą ir galingą Lietuvą ir apgintą Europą nuo Azijos nuozmiųjų ordų. Metrasčiai sako, kad jojo mirties dieną gamtoje rodėsis nepaprasti reiškiniai, kad lietuviai buvę nusiminę, o priešai džiugavę.

Mes lietuviai visur sventame ir svėsimė tą sventę ir minėsimė savo Vytautą Didįjį kaip vyrą, anais laikais išaukstinusį Lietuvą savo kultūros ir visuomeniškumo darbais ir palikusį lietuvių tautai amžiną lietuvių tautos gajumo ir kultūrinio atsparumo testamentą. Budamas Vakarų Europos orientacijos ir pats apkrikstydamas Lietuvą katalikais, tuo patim nurodė ir tolimesnius lietuvių tautai kelius į Vakarų (ne į rytų) Europą, į jos amžiną klasikinę ir humaniskąją kultūrą, ir mūsų tauta nuo to kelio lig šiol ne žingsnio dar nėra atsitolinusi.

Mes DP, mes tremtiniai, svėsdami Rugsejo 8-ją, stipreikiame dvasia, nepaluzkime, nesimetykime. Nera ko vilties netekti. Mūsų istorija ir tradicijos byloja, kad lietuvis istvermingas. Praeis kraujuotieji neteisės laikai, ir zlags ir pasutiniai nekaltų tautų ir žmonijos kankintojai. Mes ir kitos pavengtos tautos bus laisvos.

P. B u t e n a s

Juozas Mikštas

I. NEPASIEKIAMAI TĖVYNEI

O tolima, o nepasiekiama tėvyne,
O mano mielas gimtas kraštel!
Vainiką ilgesio ir meilės tau nupyniau,
Bet kaip reikės jį tau nunešti?...

Visi keliai tokie ilgi, nejaukūs, klaidūs,
Ir nežinia į kur jie veda.
Kitiems jau vargo ūkanos palengva sklaidos,
Bet ką gi man rytojus žada?

Ar nenuvys, ar nenudžius vainikas mano,
Jei dar toliau reikės nuklysti?
Jei vis dar šėls kančių bekraštis okeanas,
Jei nedalia palauš jaunystę...

Kur tik einu, kur tik žvelgiu - visur nemiela,
Ir neįstengiu rast ramybės.
Įkyriai skverbiaisi nykus ruduo į sielą
Ir slegia liudesys beribis.

O tolima, o nepasiekiama tėvyne,
Jaukiom sodybom nusagstyta!
Kažin kada širdis džiaugsmu užkais krūtinėj,
Išvydus tavo laimės rytą?...

Dr. J. Prunskis

JAV-BIŲ IR TSRS-GOS KARINĖS GALYBĖS

(Is JAV „Darbininko“)

Tik tas, kuriam „Stalino saule“ taip prikepino smegenis, kad jis nebegali savystoviai galvoti, nemato, jog šiandieną didžiausių visų neramumų ir pavojų šaltiniu yra Maskva su savo raudonojo imperializmo siekiais, kurie apima visą pasaulį.

Maskva vertina tik vieną argumentą - jėgos ir ginklų. Užtat mums įdomu sužinoti iš vienos pusės, kiek Rusija yra pasirėngusi ginklų savo imperializmą pravesti, o iš kitos pusės - kiek Amerika yra pasimokususi tiems groboniškiems siekiams atremti.

Tuo reikalu žurnalas „Time“ Nr.23 yra paskelbęs įdomių davyčių. Kada sąjungininkai vykdė savo lemiamą didįjį puolimą Normandijos krantuose, Eisenhoweris buvo vadas didžiausios kariuomenės, kuri turėjo sutelkusi tiek vyrų, patrankų, laivų ir lektuvų, kiek niekada ir ne viena kariuomenė istorijoje dar nebuvo turėjusi.

(Keliama į 4-tą psl.).

Nr. 202(676), III m. AKTUALIOSIOS INFORMACIJOS 1947.IX.6. psl. 3.

PASIBAIGE PROF. SAJUNGŲ SUVAZIAVIMAS/ Southport pasibaige Anglijos profesinių sąjungų metinis suvažiavimas. Paskutiniame posėdyje buvo priimta rezoliucija, kuri numato artimiausioje ateityje nesuvalstybinti plieno pramonės. Darbiečių partija tuo reikalu nesikreips į parlamentą. Neatsisakyta nuo minties ateityje siekti pramonės suvalstybinimo, tačiau tai gali įvykti tik už trijų metų. Del užsienio politikos pasisakyta eiti vidurio keliu ir nesitaikyti prie rusisko komunizmo ir amerikietisko kapitalizmo.

STREIKAI ANGLIJOJE NESILIAUJA/ Siaures Anglijoje tebestreikuoja 54 kasyklų 60.000 angliakasių. Streikas perejo į kitas pramonės šakas - į tekstilės ir masinių pramonę. Jei šiandieną angliakasių streikas ir pasibaigtų, jis turėtų neabejotinas pasekas ir į kitą pramonę.

TRUMANAS KALBEJO BRAZILIJOS PARLAMENTE/ Jis palietė taikos problemą, kuri, pasak prezidentą, esanti daug sunkesne negu kad tai buvo galima laukti. Trumanas pareiškė, kad tik visų tautų bendradarbiavimu ir Jungtinių Tautų organizacijos visuotiniu remimu galima busią atstatyti pastovią taiką. Trumanas dar kartą pabrėžė, kad viltis į taiką esanti labai sunki, tačiau visgi pasiekiamo.

PRIEMONES EUROPAI PADETI/ JAV-bių užsienio reikalų ministeris Marshallis taresi su savo ministerijos aukštaisiais valdininkais dėl priemonių Europai padėti. Bus išdirbtas tam tikras pranešimas, kuris bus pateiktas prezidentui Trumanui, po to, kai jis grįš iš Rio de Žaneiro į Vasingtoną. Marshallis priejo išvados, kad jo planas gali per velai ateiti Europai į pagalbą ir todėl siūlo šias priemones: 1. tuojuo pradėti pasitarimus šiuo reikalu kongreso ir reprezentantų rūmų komisijose, 2. susaukti nepaprastą kongreso sesiją s.m. lapkričio mėnesį dar prieš jo (Marshallio) plano vykdymą, 3. pasiūlyti eksporto ir importo bankui ir Jungtinių Tautų organizacijos pasauliniam bankui tuojuo duoti Europos valstybėms paskolą.

NAIRIOS ŽINIOS/ - Konservatorių laikraštis "Daily Graphic" dar tebetvirtina, kad Attlee netrukus atsistatydinsias. Ministerio pirmininko kede užimsias Bevin.

-Ši sekmadienį TSRS-gos sostinė Maskva svencia savo 800 metų įkurimo sukaktį. Numatomos didelės iškilmes. Į Maskvą jau atvyko 12 užsienio delegacijų.

-4.400 žydų šiandieną atvyksta į Elbes žiotis. Jų išlaipinimas Hamburge ir gabenimas traukiniais į Schleswig-Holsteino provinciją prasidės rytoj.

-D.Britanija atsake į TSRS-gos protesto notą dėl vokiečių pramonės gamybos nustatymo. Notos turinys dar nepaskelbtas.

-Dingo Saksonijos ministeris pirmininkas R. Paul. Jo iesko sovietų ir vokiečių policija. Sovietų policija paprasė amerikiečių policiją suimti Paulą, jei jis atsirastų amerikiečių okupuojamoje srityje.

-Prasidejo britų kariuomenės pasitraukimas iš Italijos.

-TSRS-gos komisija Seule pasiūle amerikiečiams leisti rinkti Korejos parlamentą be desiniųjų partijų. Amerikiečiai atmėtė sovietų pasiūlymą.

---ooo000ooo---

RUGSEJO 8 DIENOS MINEJIMO P R O G R A M A

1947.IX.7. 18.45 val. isvykimas į katalikų baznyčią (skautai, moksleiviai organizuoti).
 19.00 val. pamaldos už mirusius.
 20.00 val. vėliavos nuleidimas ir L.T.B. Komiteto Firmininko žodis (dalyvauja skautai, moksleiviai ir visuomenė).

1947.IX.8. 9.30 val. vėliavos pakelimas (skautai, moksleiviai ir visuomenė),
 10.00 val. pamaldos katalikų baznyčioje.
 15.00 val. paskaita, dainos, deklamacijos, tautiniai šokiai, skautų pasirodymai. Po meninės dalies vėliavos nuleidimas (dalyvauja visi, kaip ir pakeliant).
 20.00 val. vaidinimas (J. Vėdegio „Laisvejimas“) stovyklos saleje.

Prasoma skaitlingai minejime dalyvauti.

-Susidejus aplinkybėms, meno dirbinių paroda nukeliama tolimesniam laikui. Meno ir Poilsio Vadovas

-Rytoj, t.y. sekmadienį į mūsų stovyklą atvyksta Pabaltijo Universiteto liet. studentų-cių sporto komandos. Šie specialieji lankosi mūsų stovykloje pirmą sykį. Stiprios Pabaltijo Un-to sporto jėgos mums yra žinomos, ir, atrodo, kad musiskiams sportininkams, nenorint skaudžiai pralaimėti, teks gerokai pasitempti. Stovyklos gyventojai prasomi į šias sporto rungtynes atsilankyti. Rungtynių pradžia 15.00 val.

-Ispane duoda ispanų kalbos pamokas. Manoma, kad pamokos galės vykti stovykloje. Norintieji tos kalbos mokytis, kreipasi šiandieną iki 18 val. gimnazijoje pas J. Vėdegį.

JAV IR TSRS KARINĖS GALYBĖS (atkelta iš 2 psl.) Ir viso to branduolį, didžiąją dalį, sudarė JAV-bių jėgos.

Dabar po ginklų stovinių vyrų, - paruoštų karinių jėgų santykis pakitejo. Eisenhowerio vadovybėje beliko tik skeletas to, kam jis anksčiau vadovavo.

Tuo tarpu Rusija, specialistų nuomone, tebeturi 4,5 milijono ginkluotų vyrų ir 15.000 karo lektuvų tarnyboje.

Be to, smarkiu tempu statosi povandeninį laivyną. Karo specialistų žiniomis, Europoje ties savo sienomis, Rusija laiko 93 divizijas karių su 7.200 lektuvų. Kitos 82 divizijos su 6.000 karo lektuvų yra Artimuosiuose Rytuose - budi ties Turkija, Graikija. Korejoje, prieš Japoniją Rusija laikanti 13 divizijų su 700 lektuvų. Be to - Sibire dar yra 20 divizijų su keliais simtais lektuvų rezervinės armijos.

Menesio laikotarpyje Rusija galėtų padidinti savo ginklo jėgą iki 10,5 milijono paruoštų vyrų, o sesių menesių laikotarpyje - iki 12 mil. vyrų. Į tą skaičių įeity ir jaunikaičiai, kurie nebutų nei pilnai apginkluoti, nei gerai paruošti.

Tiesa, TSRS labai mažai teturi tolimesniems operacijoms skirtų lektuvų.

Leidžia Stades Liet. Taut. Komitetas. Redaguoja L. Pilipavicius. Išeina kasdien, be sventadienių. Prenumeratos kaina mėn. RM.